

λάει, σφυρίζει, πειράζει. Νέοι τρέχουν από πίσω, και πολλοί απ' αυτούς πηγαίνουν κοντά της και της φωνάζουν καταπρόσωπα αδιάκριτα λόγια. Τότε ένα ήρεμο γέλιο σκεπάζει όλες τις άλλες φωνές, καθώς και το σφύριγμα που κάνει το καμουτσιόκι στον αέρα. Γυναίκες μ' άναμμένα τα πρόσωπά τους και μάτια που λάμπουν από χαρά ακολουθούν... "Αντρες φωνάζουνε στο χωρικό που κάθεται απ' άμαξι και θρώμικο... Έκείνος γυρίζει πίσω και γελάει ανοίγοντας πλατύ το στόμα του. Μια καμουτσιόκι πέφτει τώρα πάνω στο κορμί της γυναίκας... Τό λιανό και μακριά καμουτσιόκι διπλώνεται γύρω απ' τον ώμο της και σφηνώνεται κάτω απ' την άμασκάλη... Τότε ο χωρικός τραβάει με φόρα το κορτίο προς το μέρος του ή γυναίκα θράζει μια δυνατή φωνή και πέφτει τάντασκελα. Πολλοί απ' το πλήθος τρέχουν κοντά της γρήγορα γρήγορα και τήρε σκεπάζουν με τα κορμιά τους, σκιδόντας από πάνω της. Τό αλογάκι για μια στιγμή σταματάει, ύστερα όμως ξαναρχίζει το δρόμο του και η γυναίκα σέρνεται πάλι πίσω απ' άμαξι... Τό γιωχό τ'αλογάκι, προχωρώντας αγάλια αγάλια, κουνάει το κεφάλι του, σαν ν'άθελε νά πει:

«Είναι τ'ισοπή ν'άναι κανείς ζώο! Σέ κάθε αιμία είναι κανείς αναγκασμένος νά παίρνει μέρος.»

«Ο ούρανός, ό καλοκαιρινός ούρανός είναι κατακάθαρος και δίχως τό παραμικρό σιννεφάκι, και ό ήλιος πλημμυρίζει τόν κόσμο με τίς φλογισμένες του άχτίδες....

Δέν έγραφα τήν άλληγορικήν εικόνα τών μαρτυρίων ενός προφήτη κατατρεγμένου από τήν πατριδα του που δέν τόν παραδέχεται,—δυστυχώς όχι! Αυτό όνομάζεται «πομπή». Μ' αυτόν τόν τρόπο τιμωρούν οι άντρες τίς γυναίκες τους διαν' τους άπατούν: είναι μια ήθογραφική σκηνή που είδα στις 15 του Α' λωιάριου του 1891 στο χωριό Καντιμπούγκα της επαρχίας του Χέρσον.

(Μετάφρ. Κ. ΚΑΡΘ.)

ΜΕΘΗΣΙ

Στόν άνεμο, στόν άνεμο οι τρομάρες,
οί πόνοι κ' οι καημοί και τάγρια μίση
και του θυμού οι θλιμένες θολομάρες—
καπνοί από μια φωτιά, που πάει νά σβύσει.
Απόκριφες, άμύλητες λαχτάρες
έχουνε τήν καρδιά μου πλημμυρίσει....
Πάρτε γλυκές, αϊολικές κωθάρες
κι άπλό ή χαρά τραγουδι άς άρχινήσει.
Και κάτσετε ένα γύρω στο χορτάρι,
τό θείο κρασί νά πιούμε, που κερνάει
του πόθου τό ξανθό τό παλληκάρι.
Χαρά στονε, που πρώτος θά μεθήσει!
"Οποιος μεθάει ποτές του δέ γερνάει,
γιατί ή ζωή είν' άτέλειωτο μεθήσι.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΜΥΡΙΕΛΛΑ'

(ΤΟ ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ κ. ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ)

Η δραματική προσπάθεια του κ. Δημ. Ταγκόπουλου, που άρχισε στα 1905 με τούς «Ζωντανούς και Πεθαμένους», ξετυλίχθηκε με τόν «Άσωτο» (1906), τίς «Αλυσίδες» (1908), «Στήν δξώπορτα» (1909) και τόν «Αρχισυντάκτη» (1913), μās έδωσε τελευταία καινούριο έργο, τή «Μυριέλλα» δράμα με τρία μέρη.

Ο χαρακτηριστικός νεωτερισμός στην εργασία του κ. Δ. Ταγκόπουλου, είναι πως ή δραματική σύγκρουση δέ γανερώνεται άνάμεσα στα πρόσωπα, με τα πάθη, μ' τις ιδέες. Κι αν καμιά φορά ξεχωρίζουνε στις σκηνές του οι άνθρωπινες έννοιες που παλεύουν και μάχονται συναμειχζύ τους, πάντα κάτω απ' αυτές, σά σκεψουμε βαθύτερα, θά παρατηρήσουμε νά τίς ζωντανεύουνε διαφορές σέ λογίς κοινωνικές ιδέες κι αντίληψεις. Έτσι, φτάνει τό δράμα νά ξεφύγ'η από τόν παλιό του κι αϊώνιο φυσικό του δρόμο, κι αντίς νά μιλή στην ψυχή και στο αίτημα, νά γυρί'η δλο προς τό νου και τή σκέψη. Έδώ, σημαδεύεται ή σημαντική πρωτοτυπία του συγγραφέα, και σ' αυτό τό σημείο πρέπει νά σταθ'η κανείς για νά ζυγιάσ'η τήν αξία του ίσα με τώρα έργου του.

Στό νεώτερο άνθρωπο, τα παλιά κι αιώνια ψυχικά πάθη, δέν ξετυλίγονται πιά με τόν πρωτόγονο τρόπο του άλλοτε. Για νά δημιουργηθούν αυτά, έξδν από τίς συνθήκες τής ζωής και τούς νόμους τής μοίρας, παίζει ρόλο κ' έν άλλο στοιχείο: ή σκέψη, ή διάθεση κ' ή πίστη σέ ιδέες διάφορες για τήν αντίληψη τής ζωής και του προσορισμού της, γεννημένες από τήν κλση που νοιώθουμε προς τήν κοινωνική λευτεριά και τόν άτομικό ξεσκαλωμό. Η παράδοση μιας συνθηματικής ήθικης, σθηριγμένης στο νύμα και στην άπάτη, κουράζει ψυχικά τό σημερνό άνθρωπο, του άνοίγει νέους ορίζοντες στις ιδέες για τή ζωή του, καινούριες λαχτάρες, κ' έτσι τον φέρνει σέ σύγκρουση με τα καθιερωμένα. Η σύγκρουση αυτή, έξω από τα ψυχικά πάθη και μονάχα περιορισμένη στις ιδέες, μπορεί νά γίν'η αντικείμενο δραματικής τέχνης; Νά, τό ζήτημα. Ο κ. Δημ. Ταγκόπουλος τόλμησε. Ποιός θά μπορούσ'η νά κατακρίν'η τόν συγγραφέα που θέλει νάνοίξ'η δρόμους σέ τόπον άνεξερεμένο;

Η Μυριέλλα είναι μια νέα κοπέλλα, που έχει ψυχόρμητη μέσα της τή λευτεριά προς τή ζωή. Μοιάζει τής μάνας της, που γιατί άγάπησε έναν άλλον, ό άντρας της τή σκότωσε. Και τή σκότωσε μόνο για νά μή τονέ χωρίσ'η, κ' έτσι ή μεγάλη περιουσία του πεθερού, του ξεφύγ'η πιά από τα χέρια. Ο άντρας ύστερ' απ' αυτό τό έγκλημα «αιμής» άθλώνεται από τό δικαστήριο. Περνούνε χρόνια. Η μικρή Μυριέλλα μεγαλώνει, μαθαίνει τό φοιητό κακούργημα, άντιπαθεϊ τόν πατέρα της που θέλει νά εταρμόσ'η και σ' αυτή τίς σκοτεινισμένες του ιδέες για τήν «αιμή» μιας κοινωνίας που τιμή δέν έχει, κ' έτσι τελειώνει νά του φύγ'η από τό σπίτι, καταπατώντας τίς κοινω-